

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sublimitatea evangheliei.

II.

Ce e adevărul? Când își pune lumea păgână întrebarea aceasta, răspundea cu dispreț astfel: „De ce folos e, să te mai ocupi și cu o astfel de chestie netrebnică? Viața e scurtă, să ne grăbim deci a trăi în petreceri“. Carpe diem. Prinde momentul și-l prefă în plăcere, aceasta era deviza omenimei în vechime! Și chiar și dacă se arătau câteodată schintei singuratice cu nizuințe mai înalte la unul ori la altul, lipsia terenul corăspunzător pentru realizarea lor, și provocau numai nemulțămire asupritoare, cu privire la viața de atunci.

„De ce să ne plângem pentru lucruri mărunte, — zicea Seneca, — când întreaga viață e de compătimit?“ Iar împăratul-filozof Marcu Aureliu zicea: „O moarte, moarte, nu întârzia, ci vină!“

Toți aceia, cari nu puteau fi mulțumiți cu atmosfera înădușitoare a depravării morale, a volniciei generale și a simțului laș de sclavism, trăiau numai susținuți de speranța, că totuși odată vor răsări lumii zorile unei vieți nouă. Ei așteptau ziua aceasta, cu frică scrutau după înțelesul cuvântului, despre adevărul vecinic, până în fine s'a auzit glasul: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați“. Era glas din Galileea, care mai spunea: „Eu vă voi alina durerile. Învățați dela mine și pacea se va sălășlui în sufletele voastre“.

Când oamenii, oboșiți de scrutările fără succes, făcute pentru stabilirea adevărului ideal al vieții, au auzit chemarea aceasta, i-au urmat Lui cu miile, fără a se teme de persecuțiuni, de torturi, ba nici de moarte.

Învățătura lui Cristos a cuprins ca para unui foc puternic întreaga lume de atunci, și întreg sângele martirilor, vărsat din partea acelor

cari persecutau crucea, n'a fost în stare să stângă această pară de foc. Creștinismul s'a lătit asupra pământului ca un râu maestatic și puternic, care rupe și duce cu sine tot ce-i stă în cale. Legea evanghelică despre iubirea de Dumnezeu și a oamenilor strălucia deasupra lumei ca un turn luminos, și era stea conducătoare pentru omenime din întunecul de multeori de nestrăbătut al vieții.

Lupta direcției păgâne de viață, întărită și desvoltată în cursul multelor veacuri, în contra nouălor învățături, a fost înverșunată, dar puterea morală a creștinismului e atât de mare, încât nimic nu poate să-i reziste.

„Dumnezeu e Duh, și cei ce i-se închină trebuie să i-se închine cu Duh și cu adevăr“, — așa spune evanghelia și prin aceasta a deosebit pe Dumnezeu de lume și de tot ce e pământean și a ridicat ideea despre Dumnezeu sus, deasupra lumei acesteia și deasupra patimilor omenestii, a arătat calea pe care se poate înainta spre desăvârșirea morală!

„Dumnezeu e Duh: Nu e deci forță a naturii, nu e vre-un erou divinizat, ci e o ființă personală spirituală. E suprema rațiune, suprema iubire, supremul adevăr, și cea mai înaltă sanctitate!“

Chiar și numai ideea aceasta ridică pe om cu putere deasupra cercului ordinar de gândire. Vraja naturii fizice e nimicită, căci i-s'a luat coroana dumnezeirii. I-s'a arătat poziția adevărată care i-se cuvine: de a incorpora ideile despre dumnezeire. Trebuințele animalice ale omului vin puse în serviciul materiei brute și nu mai sunt lăsate ca ele să stăpânească peste om. Omul începe să poarte în sine o mică parte a dumnezeirii, pentru că Dumnezeu e Duh!

De aceea interesele spirituale trebuie să fie pentru om de cel mai mare preț. De dragul scopurilor spirituale, de dragul binelui și al adevărului, de dragul nizuințelor

intelectuale supreme, — omul trebuie să renunțe dela cele mai prețioase inclinări pământești, să renunțe dela josnicele desfătări cerute de natura sa animalică, ba să se lapede chiar și de legăturile de sânge ale rudeniilor, atunci când interesele oamenilor, cari îi stau aproape de inimă, împreună cu pretenșiunile acestora, se împotrivesc sentimentelor sale morale.

„Celce vrea să-mi urmeze mie, — zice Mântuitorul, — trebuie să se lapede de sine. Celce iubește pe tatăl său, ori pe mama sa, sau copiii săi, mai mult decât pe mine, acela nu e vrednic de mine“.

Omul e considerat de regulă ca o ființă răpitoare, care aleargă după câștig și după desfătări. Să-și petreacă, să adune avere, asta e nizuința care ne caracterizează, dar ne și consumă, care ne otrăvește sufletul și ne îndeamnă să otrăvim și sufletele altora.

În zilele noastre încă e plin cursul vieții de asemenea sentimente de egoism. Să luăm de ex. industria modernă întreagă. E stăpânită numai de spiritul de câștig.

Imi aduc aminte de un tablou, văzut la o expoziție industrială. Reprezenta pe muncitorii din băile de cărbuni, când schimbă stratul. Tabloul era foarte succes (opera lui Kassatchin) și simboliza industria, dar și viața noastră întreagă. Pe icoană se vedea interiorul unei mari casarme de muncitori, deasupra unei băi. E în revărsat de zori. Abia începe să se lumineze. Stratul de noapte (rândul de oameni) al muncitorilor iase din bae, vine la suprafața pământului. Toți frânți, oboșiți, negri de fumul de cărbuni. Nu li-se vede decât albul ochilor. Fața lor e serioasă, ei sunt tăcuți, ca și cum ar ținea ascuns în sinul lor cine știe ce secret mare.

Mi-am închipuit că gladiatorii Romanilor cam astfel de tețe vor fi avut, când trecând pe lângă loja

împăratului lor strigau: „Ave, Caesar! Morituri te salutant!“

Dar aceasta e numai o parte a tabloului. Vine ceealaltă. Muncitorii cari intră în bae, pentru a lua locul celor eșiți! Somnul le-a fost scurt și nu s'au putut recrea. Cască, se întind, umblă greoiu. Un biet băețel, mort de jumătate, adoarme de nou în ultimul moment. Fața lui palidă, arată, că nu de multeori va mai intra în baie. Lumina vieții se stânge iute. Lucrul va merge însă înainte și fără el. Lipsa și mizeria e mare, și tot cere la jertfe!

„L e g e“.

Cuvântul latin *lex*, *legem* s'a păstrat la toate popoarele romanice: Românii au *lege*, Italianii *legge*, Retoromanii din Engadin *alach*, Provențalii *lei*, Francezii *loi*, Catalanii *lley*, Spaniolii *ley*, Portughezii *lei*; el a pătruns și în limba albaneză: *lighë*.

Ca în toate limbile romanice*) s'a păstrat și la noi senzul original de „Gesetz“. În întrebuințarea aceasta se găsește din cele mai vechi timpuri până astăzi. Iată câteva exemple: Pasajul biblic (Act. apost. cap. 23, 3): „Et tu sedens iudicas me secundum *legem*: et contra *legem* iubes me percuti?“ e tradus în Codicilele voronețean: „Și tu ședzi de giudeci după *leage* și prespre *leage* treci, că gioci (=zici) să mă bată“, în Noul testament din anul 1648: „că tu ședzi giudecând pe mine după *leage* și împotriva *legii* poruncești să mă bată“, iar în Biblia din anul 1688: „și tu șazi judecându-mă după *leage*, și călcând *leagea*, poruncești să mă bată?“ În Istoria Românilor sub Mihaiu Vodă Viteazul de N. Bălcescu, cetim, la pagina 9, că în timpurile cele mai vechi „puterea d'a face *legi*, d'a scoate dăjdii sta în Adunarea sau Soborul a toată țara“. Astăzi, dimpotrivă, zice Eminescu în Satira III, „Oameni vrednici ca să șază în zidirea sfintei Golii... Ne fac *legi* și ne pun biruri...“ Coșbuc descriind Nunta Zamfirii, ca să arate cât de mare era veselia în toată țara zice că:

S'au pornit bărboșii regi
Cu sfetnici învechiți în *legi*
Și patruzeci de zile n'regi
Au tot nuntit,

iar în Povestea celor cinci pâni de Creangă vedem pe nemulțumit zicând judecătorului: „Eu am venit înaintea judecății să capăt

*) Numai la Engadini însemnează „căsătorie“

FOIȘOARĂ.

Lui Grigorescu.

Se leagănă în pas agale
Un mândru car purtat de boi:
Te duc pe ne'nturnata cale
Și-s albi ca neaua amândoi.

Iar carul tău, cât e de mare,
E-acoperit de-un lăvicer,
Și munții 'naltîi privesc din zare
Și drumul parcă urcă 'n cer.

Pe unde treci un vânt dă viață
Și 'mbină felurimi de flori,
Precum țî-se schimba la față
Paleta 'n sute de culori.

Uimit de farmec o clipită
De sus, păstorul legendar
Iși lasă turma risipită,
Privind cum trece mândrul car.

Și-acum, când carul se oprește
Și plâng tălângile 'n ecou,
Natura parcă retrăește
Cel de pe urmă-al tău tablou.

(Sămănătorul).

Mănăstirea dela Sendomir.

Traducere, după Grillparzer.
(Urmare).

Cei doi se priveau unul pe altul, surprinși de apariția aceasta stranie. Intrarea înghenunchie călugărul la cămin și începu să aprindă focul, nu se lăsă conturbat de observarea: că nu e frig și să nu se mai obosească. Nopțile sunt cam răcoroasă — cugetă el — și-și văzu de lucru. După ce-și isprăvi lucrul și focul fălăia vesel, rămase un moment la cămin încălzindu-și mâinile, apoi fără a se interesa de străini o luă tăcând spre ușă. Deja era la ușă și puse mâna pe iver când unul dintre străini îl agrăi cu cuvintele: „De oarece sunteți aici, cuvioase părinte...“

„Frate!“ îl întrepruse călugărul moros și fără a privi în jur, rămase la intrare, aplecându-și fruntea spre ușă.

„Ei bine, irăția ta!“ continuă străinul, „de bine ce ești aici, dă-ne oareșicari deslușiri despre unele lucruri, cari le-am dori să le știm“.

„Întrebați“, răspunse călugărul, întorcându-se spre ei.

„Deci să știți, zise străinul, „că po-

siția și stilul mănăstirii acesteia ne-a umplut de admirațiune, mai ales faptul, că pare a fi nouă și abia de câțva timp întemeiată. Ochii întunecați ai călugărului se ridicară la cuvintele acestea și și-i pironi cu un fel de expresie moroasă asupra vorbitorului.

„Au trecut acele vremi, continuă străinul, când nu era raritate ridicarea unor astfel de zidiri de pietate. De câtă vreme e zidită această mănăstire?“

„O știți aceasta deja?“ întrebă călugărul, pironindu-și ochii în pământ, „sau nu o știți?“

„Dacă am ști, ar fi de prisos întrebarea“, ripostă străinul.

„Se întâmplă câte odată“, murmură acela.

„De trei ani stă această mănăstire. De treizeci de ani!“ adăugă el corigând și nu-și ridică privirea dela pământ.

„Cum l-a chemat pe întemeietor?“ întrebă mai departe străinul. „Cine e acel bărbat evlavios?“ La aceasta erupse călugărul într'un hohot de râs îngrozitor. Brațul scaunului de care se răzămă poci și se rupse sub apăsarea mâinii lui puternice; un iad ai fi putut vedea în privirile

lui fulgerătoare, cari le îndrepta spre străini și deodată întorcându-se, eși cu pași greoi pe ușe.

Abia se reculeseră cei doi de mirare și groază, când din nou se deschise ușa și același călugăr intră. Ca și când nu s'ar fi întâmplat nimica, se îndreptă către cămin, luă vâtrăul și răscolii focul, puse câteva lemne pe foc și începu se sufle în flacăra. Apoi întorcându-se zise: „Eu sunt cel mai inferior dintre servitorii acestei case. Eu sunt însărcinat cu cele mai dejositoare servicii. Față de străini trebuie să fiu prevenitor și se răspund când mă întrebă. Ce-ați întrebat, rogu-vă? Ce-a fost numai...?“

„Am voit să aflăm deslușiri asupra întemeierii acestei mănăstiri“, grăi cel mai bătrân dintre germani, dar refuzul vostru curios...?“

„Da, da!“ zise călugărul „sunteți străini și încă nu cunoașteți locul și oamenii“. „Mai bine me-ar plăcea dacă nu v'ași satisface curioșității voastre nebune, dar atunci m'ați pără egumenului și acesta iarăși mă va dojeni, ca atunci când am prins de grumazi pe palatinul de Plozk, pentru că a injurat numele părinților mei.

dreptate și văd că dumneata, care știi legile, mai rău mă acufunzi. — Despre cel ce nu ține seama de legi se spune că *calcă legile*. d. ex.: „Stăpânitorul, ca să poată pune pe tot anul cu dobândă capitaluri în bănci streine, calcă *legile*, finanțele țării, introducând dăjdi nouă” (Uricariul, X, 3).

În textele vechi și în cele populare se mai găsește unele înțelesuri derivate, de exemplu:

Lege = „soutul legii, dreptate”. Într-o Carte de judecată dela Ioan Mateiu Basarab Voevod, din anul 1633, arătându-se năpasta „jupâneasa Maria” se zice: „s'au plâns jupâneasa Maria de dreptate, cum nu este vinovată nimica de acea năpaste și și-au cerșit în zilele lui Leon Voevod jupâneasa Maria *legea*. . . iar Vasile Spătar tot a umblat cu mită, și nu s'au putut apropia jupâneasa Maria a-și lua *legea*”.

Lege — „sentință, verdict, hotărâre judecătorească”. În acest sens întâlnim cuvântul mai ales în Pravila Moldovei din anul 1646, unde a *isprăvi o lege* = „a aduce o sentință la îndeplinire”, iar a *legiui sau a face lege* = „a da o sentință”, d. ex. „Giudețul cel mirenesc se cade să isprăvească o *lege* ce va fi legiuit giudețul besearicii”. „Giudețul să-i facă *lege* cum se cade”. În exemplul acesta din urmă a *face lege* înseamnă totodată „a pedepsi”. Această accepțiune de „pedepsă” sau „răspundere” se găsește și în „Când unul a furat dela altul un bou”, să i facă [hoțului] *lege*, să dea bou, [iar păgubașul] să nu aibă nici o *lege*”.

Lege = „judecătoria”. Acest înțeles se găsește mai cu seamă în poezii și povești populare din Ardeal. Astfel în poezia Dreptatea și Strămbătatea (colecția I. Pop Reteganul) cetim: „Potcașul însă nu se îndestulește [cu cele spuse de omul cel de omenie, ci] merge la judecătoria, mituește pe judecător din banii boilor celor furati și pofteste pe omul cel de omenie la *lege*”. Sau:

Măndru cu concul rău,
Haid' cu mine lângă tău,
Că de nu, și l'oiu dirige,
Să mă duci mâne la lege.

Remarabile mai sunt următoarele două construcții:

În locul adjectivului neologic „legitim”, scriitorii vechi ziceau: *cu lege*, iar în loc de „ilegitim”: *preste lege*. Astfel, la Mitropolitul Dosofteiu cetim: „Și-au gonit femeia *cea cu lege* și-au luat pre alta, *preste lege*”.

Foarte obicinuită e la popor construcția *cum e legea* — „cum se cade, cum se cuvine”, mai ales în sens figurat, bunăoară (în Poveștile ardelenesti ale lui I. Pop Reteganul) „Unde era codrul mai frumos se pun ei și clădesc o casă, dar casă *ceia cum e legea*, ca și casele bogăților, nu ca colibele sărăntocilor”. După cum Spaniolul zice *à toda ley* astfel și noi avem construcția: *după sau în toată legea* = „cum se cade”.

Bine înțeles sub *lege* nu se înțeleg numai regulile de acțiune impuse de oameni, ci și cele impuse de orice autoritate superioară. Astfel se vorbește despre *legile sfinte*, despre *legile dumnezeiești*, etc. La toate popoarele creștine sunt cunoscuți termii *legea veche* și *legea nouă* = „testamentul vechiu” și „testamentul nou”, adică *legea lui Moise* și *legea lui Cristos*.

Prin extensiune apoi s'a numit *lege* „orice raporturi de succesiune necesară și invariabilă” (Măiorescu, Logica, 148), vor-

bindu-se despre *legi naturale*, despre *legi fonetice*, apoi despre *legea lui Newton* etc. Nu voi cita multe exemple. În poezia „Răsăritul luni”, Gr. Alexandrescu, arătând cum se ridică venetici străini printre Români, exclamă: „Nu-i așa *legea* naturei, nu-i așa a țării *lege*. . . Al sudorilor străine rod ei nu-l vor mai culege; Va fi mare tot Românul, țării lui folositor!” Când Cătălina cere Lucafăruș să devină muritor, ca ea, acesta răspunde — în admirabila poezie a lui Eminescu:

Tu-mi ceri chiar nemurirea mea
În schimb pe-o sărutare?
Dar voiu să știi, asemenea,
Cât te iubesc de tare.

Da, mă voi naște din păcat,
Primind o altă *lege*;
Cu vecinicia sunt legat,
Ci voiu să mă deslege.*

Mai puternică decât orice *lege* omească e pentru creștini *legea dumnezească*, pentru care au suferit atâția schinjuri și moarte.

Di O. Densușianu a citat în a sa „Histoire de la langue roumaine” (pag. 182), o inscripție romană de pe un mormânt creștin din peninsula Balcanică, care ne spune că un anumit Theodotus și-a îngropat „filium in *lege sancta christiana*”. În toate limbile romanice se vorbește despre „*legea creștinească*”. Astfel la vechii Provențali și la vechii Francezi, la Italiani**, la Spanioli și Portughezi, Pretutindeni însă acesta e un sens figurat și rar, căci în aceste limbi a pătruns din timpuri foarte vechi latinescul *religio* și *confessio*.

Numai la noi, Românii, cuvintele „religie” sau „religiune” și „confesie” sau „confesiune” sunt neologisme, intrate în limba păturei culte abia de vre-o sută de ani încoace. Țăranul român cunoaște și azi în accepțiunile acestea, ca strămoșii noștri, aproape exclusiv cuvântul „*lege*”. Exemple se pot cita multe și din toate timpurile. Cronicarul Ureche ne spune că: „Despot-Vodă, dacă s'a așezat la domnie se arată blând și tuturor curvosi și aieve creștin drept, iar la taină eretic; și avea sfetnici de ai săi de o *lege* cu dânsul; mai

* Prin scriitorii bisericești s'a introdus în limba română cuvântul pravilă, de origine slavă (paleoslav *правило* = *pravilo* = regula, dela *прави* = *αληθώς* = vere), care pe lângă sensul de „codul legilor”, primi și pe cel de „lege”, făcând mult timp concurența cuvântului de obârșie romană. Iată câteva exemple la scriitorii mai noi. Din C. Negruzzi: „Legiuște, ca în veci să nu se mai strămute astă pravilă”. Din Gr. Alexandrescu: „... Umbre de noroade le vezi ocaruite, De umbra unor pravili călitate, siluite”. Iată și câteva exemple paralele: „La ale lui cereri să punem un fel de stavili, Răsplătind în el dreptatea dumnezeiestilor pravili” (Konaki); „[Scripturile] cuprind poruncile și *legea* lui Dumnezeu” (Biblia, 1688). „Așa-i pravila naturei cucoane Grigori”. (Alexandri); „Dacă există... necesitatea universală a legilor naturei, responsabilitatea individului dispăre” (Măiorescu). „[La școala normală] să se adăogă un curs de filozofie și de pravile” (Uricariul, III, 36); „Până la 50 de ani a învățat legile, filozofia și teologia” (S. Marcovici). „Și armele și războaiele au pravila și dreptatea sa” (Cantemir); „Când cu foc și cu fier luptă... dupăcum e *legea* războiului...” (Antim Ivireanul). „Ale ei legi și pravili... să împlinescă”. (Konaki).

** Italienește se zice tener legge = „a avea ca religie”, astfel în Milione di Marco Polo cetim despre Giorgieni: „Sono bella gente, e pro' d'arme e buoni arcieri e sono cristiani, e tengono legge di Greci”, adică sunt schismatici greci.

apoi s'a ivit și necredința sa”. La Neculce cetim: „Ledihovschii... au dat sfat, că nu-i bine să rădice țara...”, că sunt mai mulți Ruși pravoslavnici decât Leși catolici... și poate că [Români] ne-or bate și pre noi și ne vor lua moșile și s'or închina la Mosc, că sunt tot de o *lege*”. Catholicismul se chiamă la Dionisie Eclesiarhul: „*legea* papistăsească”. Într'un document (Uricariul I, 242) bisericele românești se numesc: „lăcașuri ale *legei* noastre”. ș. a. m. d. Exemple din literatura populară: „Orice *lege* n' lume are O biserică sub soare” (Marian, Satire). Lui Brâncoveanu îi poruncește sultanul: „Lasă *legea* creștinească și te dă'n *legea* turcească!” (Col. Alexandri). „Jidovii au fost o *lege* spurcată și noi suntem o *lege* curată” (Șezătoarea, III, 30).

În jurăminte e foarte obicinuită formula „*pre legea mea!*” Astfel, la mitropolitul Varlaam: „*Pre legea mea*, că... cu aceste toiașe... îți voiu zdrobi trupul!” Prin Munții Sucevii, în Moldova, se aude și contopirea într'un singur cuvânt: *premelege*. d. ex. (Șezătoarea, III, 86)

Eu zic zău și *premelege*,
C'oiu iubi, și n'oiu alege!

Pentru noțiunile „apostat”, „păgân” și „ateu” întâlnim expresiile *lepădat de lege* sau *unul care n'are lege*, d. e. Iulian Apostata e numit în Mineele lui Chezarie: „*lepădatul de lege*, Iulian”. Dionisie Eclesiarhul descrie astfel pe Calmuci: „Spusămi-au unii, carii zicea că au văzut și cu ochii, cumcă au fost venit la București o oaste, ce le-au fost zicând Calmuci... în starea trupului scundaci și groși, cu capu mare și fruntea lată, și obrazul mare, iar ochii și urechile mici. Acest neam de oameni spunea toți că *n'au nici o lege* și nu cred nici într'un chip, numai la porunca împăratului ascultă și se supun”. Pe așa numiții „bonjuriști”, care treceau de atei, îi numeau bătrânii — după cum ne spune Creangă în Amintirile sale — „*lepădați de lege*, stricători de limbă și de obiceiuri”. (Cfr. și expresia *fără-de-lege*).

În curgerea anilor neamul nostru a venit de multorii în atingere cu oameni cu religii sau confesiuni, și prin urmare și cu obiceiuri deosebite de „*legea*” și de obiceiurile noastre, născute din ea. *Fiecare în legea lui* e o vorbă strămoșească. În această întrebuintare sensul cuvântului ne apare lărgit, el nu înseamnă numai „religiune” sau „confesiune”, ci și „fel”. Iată câteva exemple: Din Panu: „Fă orice *în legea ta* și la altul nu te uita”. Din Ispirescu: „S'a luptat cum știa el *în legea lui*”. Din Creangă: „Las pe bătrâni să te descante și să te judece ei *în legea lor*, că nu-ți mai trebuie alt popă”. Din Pop-Reteganul: „Fata se învoeste și astfel împăratul o duce la altar numaidecât și-i cunună un cinstit părinte, dupăcum *le era legea și obiceiul*”.

Prof. Dr. Sextil Pușcariu (Cernăuți).
(„Candela”).

Moartea celui mai mare Român, Nicolae Grigorescu.

Una din cele mai mari și mai curate glorii ale patriei și neamului, un mare erou modest al artei, un uriaș lucrător, un intim al naturii cu care vorbea de-a dreptul fără învățator și tălmăciu, un suflet românesc de o energie și lumină genială a dispărut. Pot iubi elevii diplomați ai celebrităților apusene, dichisiții și cadentții, profesorii, tehucianii, ciletanții și theoreticianii picturii: marele Grigore-

scu nu mai este. Și-ți pare în împrejurări de această ca și cum o mână pizmașă s'ar repezi asupra mantiei de glorie și onoare a țării tale și ar smulge, pentru a nu-l mai da niciodată înapoi, unul din cele mai curate mărgăritare ce-o împodobiau.

Ce frumos bătrân cu ochii de o strălucire minunată, de străbătător diamant negru! Cu aristocratică distincție, ca de prinț, de rege, în această față de fiu din popor, care nu era măcar boier și care începuse ca zugrav de icoane! Ce siguranță în mișcări, parc'ar fi fost un tinăr! Ce cumpănire a cuvintelor, luate totdeauna într'ales! Ce bunătate și simplitate desăvârșită în tonul blând al glasului său care nu se va mai auzi: Ce bucurie în a face bucuria, ce regală munificență în a răspândi darul minunilor ce-i răsăreau de la sine supt mâna magică! Ce însușiri rare strânse din mila lui Dumnezeu în același suflet mare de simplu genial!

Va veni o vreme când se vor scrie volume despre fapta lui care a cuprins jumătate de veac, din anii săi de încercare ca meșter, de rătăcire în Apus în căutarea tehnicii nouă până la zenitul de siguranță și măiestrie, de armonioasă perfecție a artei sale, până la seninătatea de idilă a bătrâneții harnice care pe încetul jertfește contururile, formele, topește tot mai mult natura în albastrul visului, parc'ar fi coborât tot mai mult cer asupra pământului, până ce el însuși, marea singuratic, de mult fără nici o legătură cu oamenii, s'a deslipit de pe acesta pentru a se pierde în lumina bună a aceluia, pe care era mândria sa s'o descopere, s'o urmărească, s'o redea.

Se va spune însă oricând ceia ce se spunea eri cu mândrie, azi cu durere peste mândria aceasta națională. Se va spune că prin voia unor puteri mai mari decât noi s'a dat în el acestei țări, acestui neam întreg omul care se înțelege în toată adâncimea și nevinovăția, în toată mândria și duioșia, în toată frumșea și simplitatea, în toată castitatea și poezia lor. El a ajuns astfel cel m i mare poet prin colori al României adevărate, al vieții țărănești, al idilei păstorești milenare. Raza cei căzuse pe fruntea înaltă inspirându-l pe viață, raza aceia i-a luminat până în ultima clipă de lucru, i-a luminat cu aureola de ideal pe cei mulți, săraci și nevinovați ai acestei nații, cu cari, toți, s'a simțit una și al căror mărț înălțător prin artă a fost.

Nu e nevoie să-ți dorim, bătrâne, ca țărâna să-ți fie ușoară. Cui altuia i-ar putea fi mai dulce decât ție, care ai fost pretinul cel mai călduros al acestei țărâne, cu toate florile ei, cu toată podoaba ei, cu toată viața ce s'a desfășurat pe dânsa; pe cine l-ar putea învali mai cu iubire, pe cine l-ar cuprinde mai cald în brațe de mamă, pe cine l-ar feri mai cu îngrijire de tot svonul și vâlmășagul zadarnic al celor ce aleargă deasupra, pentru binele și triumful micii lui ființe?

Pe malul înflorit al Prahovei, în fața zărilor largi, supt cerul curat al verii, care a fost bucuria ta, în revărsarea de lumină a soarelui, care-ți sărută veșnic pânzele, dormi, poete alb, dar fără bătrâneță, dormi muncitor neodihnit, dar fără oboseală. Nu-ți trebuie fier și bronz, lux și mândrie, lucruri ale oamenilor, tu care te afli împreună cu zeii câmpului și pădurii, tu care te-ai dus cu sufletul între geniile idilei românești. Crucea însă, să fie, crucea datinei pe movilă, și numele tău singur pe dânsa face cât toate strălucirile goriilor false laolaltă.

Veniți din Varșovia? continuă el după o pauză mică.

„Mergem într'acolo”, răspuse unul dintre străini.

„E un oraș depravat” zise călugărul, luând loc.

„Toate nenorocirile vin de acolo. Dacă întemeietorul mănăstirii n'ar fi intrat în Varșovia, atunci n'ar fi întemeiat peste tot mănăstire, atunci n'ar fi aici călugări și nici eu n'aș fi ce sunt. De bine ce însă nu veniți de acolo, cred că sunteți oameni cinstiți și luând acestea în considerare, vă voi povesti această istorie. Dar să nu mă întrerupeți și să nu mă întrebați mai departe, dacă voiu înceta de a mai povesti. În fine îmi vine și mie bine să mai povestesc încă odată despre cele trecute.

— Numai de n'ar fi așa o ceață, căci abia se poate vedea castelul cel vechiu, luminat, iar luna încă luminează așa de posomorât”.

Cele din urmă cuvinte se perdeau în un murmur neînțeles și se făcu deodată o liniște adâncă în vreme ce călugărul, vârându-și mâinile în mânecile largi, cu capul plecat spre piept stătea aci nemîș-

cat. Deja credeau străinii, că regretă mărturisirea și voiau clatinând din cap să se depărteze, atunci deodată să ridică cu un oftat puternic; potcapul i-se pleacă spre ceață; ochii nu mai priveau așa sălbatic, străluciau într'o lumină aproape dure-roasă; își aplecă capul, jumătate îndreptat cătră lună, spre mână și începu: „Starschensky, era numele acelu bărbat, de neam nobil, conte, căruia aparținea întreagă împrejurimea și locul unde se află mănăstirea. Aici era loc de arat; el însuși locuia acolo sus, unde zidurile pline de mușchi reflectează lumina lunii. Contele nu era om rău, dar nici tocmai bun.

În războiu trecea de viteaz; de altcum trăia liniștit și retras în castelul părinților săi. Asupra unui lucru se mirau mai mult oamenii: nici când nu l-au observat, că ar avea cât de puțină înclinare spre sexul frumos, cu îndărătnicie evita orice conve-nire cu femei. Trecea deci de un dușman al femeilor; deși de fapt nu era. Era o natură timidă și — se vedeți o'am nimerit-o, zise călugărul ridicându-se — „O tignă deosebită, care provenea din o preocupare prea mare de sine însuși îi inter-zicea orice apropiere. El găsea tocmai

în depărtarea de plăceri, plăcere. — Mai aveți vin? Dați-mi un pahar! Contele nu era tocmai așa de rău”.

Călugărul beu apoi continuă mai departe: „Astfel trăia Starschensky și tot astfel ar fi dorit să și moară; dar altcum i-a fost ursita. O dietă îl chiamă la Varșovia. Indispus din cauza perversității oamenilor cari se văd numai pe sine și au în vedere numai persoana lor proprie unde era vorba de jertfe pentru binele public, merse într'o seară la preumblare pe strădele orașului; nori negri acopereau cerul, în fiecare minut s'astepta să se descaree, jur împrejur era o întunecime deasă. Atunci auzi deodată în apropierea lui o voce de femeie, care tremurând și suspinând îl agrăește: Dacă ești om, îndurate de un nefericit. Intorcându-se repede văzu înaintea lui o fetiță, care întindea rugător mâinile spre el.

Din cauza întunecimii nu putea distinge mai amănunțit. Imbrăcămintea părea sărăcăcioasă, gâtul și brațele scolpeau în coloare albă prin întunecimea nopții. Contele urmă nenorocitei. După zece pași întră fetița în o colibă. Starschensky îi urmează și se văzură deodată ambii sin-

guri într'un loc întunecos. O mână caldă, moale îi apucă pe a lui. — „Sunteți cavalier de ord?” se întrerupe deodată în povestirea lui călugărul, îndreptându-se cătră cel mai tinăr. „Ce înseamnă crucea de pe mantaua d'voastră?”

„Sunt Maltenser” îi răspunde acesta. „Și d'voastră?” se îndreaptă călugărul cătră cel mai bătrân. „Nici decum”, a fost răspunsul. „Aveți soție și copii?” — „Nici n'am avut vre-odată”. „Ce etate aveți?” „Patruzeci și cinci”. Așa! Așa! murmură clatinând din cap călugărul. Apoi urmă mai departe în povestire.

„Un simțământ neobicinuit cuprinse pe conte la atingerea mâinei calde. Era asemenea eroului unei povești orientale, căruia i-se dete deodată darul de vorbire al pasărilor și al altor vietăți, și care șezând în umbră la marginea unui păraiaș cu uimire veselă auzia în jurul său vorbă cu înțeles, unde până aci nu auzia decât sgomot și sunete neînțelese. Așa era situația contelui. O nouă lume se desfășură înaintea sa și tremurând urma conducătoare sale, care deschise o ușe și intră cu el în o odăiță joasă și slab luminată.

În sufletele noastre ai lăsat însă o iconă, pe care nimeni nu ni-o poate lua înapoi, și ea va fi o parte scumpă din comoara pe care n-o arătăm nimăru, dar din care hrănim zilnic munca noastră pentru scopuri care au fost și ale tale, pentru ideale cu gândul la care ți s'au închis pleoapele asupra dumnezeștii lumii a ochilor veșnic tineri!

(„Neamul Românesc.”) N. Iorga.

NOUȚĂȚI.

Pentru fondul catedralei a încurs dela comuna Rășnov, pe lângă ofertele publicate deja în a. tr., încă suma de 214 cor., la care a contribuit: Comuna bisericească Rășnov cu 200 coroane. Ioan Stanicu Nan cu 5 cor. Ioan Savu Popa, George R. Butnari și Dumitru Vlăduțiu fiecare cu câte 2 cor., iar George G. Crețu cu 3 cor. Dela comuna Rea cu filia Nălaț-Vad, protopresbiteratul Hațegului a încurs suma de 9 cor. 10 fl.

Pentru gimnaziul din Brad au intrat la cassa arhidiecezană 22 coroane 60 fl. din comuna Mărișel, protopresbiteratul Cluj. Au contribuit următorii: Teodor Toader, preot gr. or. 10 cor. Sabin Toader 5 cor. Stefan Dumitru, jude com. 5 cor., Alexandru Fodor, colector 1 cor., alții cu sume mai mici.

Darea de seamă a deputatului Maniu. Duminecă în 11 August și-a ținut dl deputat Iuliu Maniu, darea de seamă înaintea alegătorilor din cercul Vinț. Însoțit de dl Aurel Vlad deputatul Orăștiei și alți fruntași a fost primit în centrul cercului, orașelul Vinț-de-jos, cu o însuflețire de nedescris, din partea miilor de Români, cari s'au adunat să asculte glasul cuminte al iubitului lor deputat. Adunarea a fost deschisă prin bătrânul preot Nicolae Nanu din Vinț, care propune, ca o comisie de cinci inși să-l învite pe dl Maniu la ședință.

Intre aclamări entusiaste se avântă dl Maniu pe tribună și-și rostește darea de seamă. (O vom da în numărul viitor). Au mai vorbit apoi Dr. Vlad și Dr. Bălan între aplausele publicului. La urmă se alege prezidiul cercului electoral național, compus din 10 prezidenți și 10 viceprezidenți și un secretar general. După trimiterea a două scrisori de aderență dlui G. Pop de Băsești și dlui Dr. T. Mihalyi, ședința se închide între ovațiunile mulțimii. Adunarea a decurs în cea mai perfectă ordine.

Sărbările dela Băsești. Românii din Sălăgiu, 5000 la număr, inteligenți și țărani, au ținut în zilele prime ale lui August înălțătoare sărbări culturale în castelul din Băsești al dlui George Pop de Băsești. Pe lângă adunarea despărțământului XIII Sălăgian-Chioran al „Asociațiunii”, și a „Reuniunii Femeilor Române Sălăgiene” și-a serbat ilustrul prezident al partidului național român, aniversarea a 72-a a nașterii sale, între ovațiunile întregului popor.

Ședințele despărțământului au decurs în modul cel mai demn, conduse fiind de directorul despărțământului sălăgian, vicarul A. Barboloviciu, asemenea și ședința R. F. R. S. condusă de dna Maria Cosma din Șimleu. Cu ocaziunea acestor sărbări s'a aranjat și o expoziție de copii, aduși fiind aproape vre-o 300 copii, cari de cari mai frumoși și mai bine îngrijiți. Aceste frumoase sărbări au fost cercetate pe lângă prezidentul clubului român din dietă Dr. T. Mihalyi cu doamna și o numărătoasă inteligență română din jur și de înalți oaspeți din România, între cari deputatul Nicu Filipescu, frații Mihail și Grigore Cantacuzino, cari au fost primiți cu adevărată dragoste frățească. Festivitățile aceste au înălțat inimile Sălăgienilor și a adoratului lor mecenat, căruia îi dorim încă multe astfel de momente fericite în viața sa.

Alegerea dela Beiuș. Vicespanul comitatului Bihor, Miskolezi, va propune comisiunii centrale, ca termenul alegerii dela Beiuș să fie fixat pe ziua de 26 August. Prezidentul alegerii va fi Wallner Odön, notarul comitatului.

Din biserica sârbească. Comisia administrativă a congresului bisericii sârbești, întrunindu-se Vinerea trecută la Carloviț a însărcinat pe episcopul Znejaovici din Vârșeț cu conducerea agendelor curții eparhiale din Carloviț.

† Vad. Barbara Antonescu născ. Beck a răposat în Cuvin, în etate de 48 ani. Inmormântarea s'a făcut Marți, în 31 Iulie (13 August) a. e. la 2 ore p. m., în cripta de acolo.

Dela Comanda militară primim următoarele: O parte însemnată a recruților aparținători cercului de întregire a Comandei militare c. r. din Sibiu, va fi împărțită la regimentul c. r. de marină. Dreptaceea, acei recruți, c-ri doresc să fie împărțiți la marină, să facă cunoscută dorința lor, simplu pe o carte postală, adresată, cel mult până în 20 August. Comandei de întregire a Regimentului 31.

Amânarea serbării iubileului principelui bulgar. Serbările plănuite din incidentul aniversării anului al 20-lea de domnie a principelui bulgar Ferdinand, cari aveau să se țină în 15 August în Târnova, vechiul sediu al Țarilor bulgari, s'au amânat. Cauza amânării e, că pînă la milizia din Târnova a izbucnit epidemie de tifus. Festivitățile se vor ținea la 28 August cu un program mai modest.

Al 111-lea. Casariatul „Reuniunii române de inmormântare din Sibiu”, a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Andrei Micu, fost cătărămbur.

Acesta este al 111-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de inmormântare sibieni.

Hymen. Lenița Turcu și Dr. Toma Ienciu anunță serbarea cununiei lor, care se va ținea în ziua de Sfânta Marie, 28 August st. n. a. c. la orele 4 p. m. în biserica gr. or. din Făgăraș.

Dela comitat. Vineri în 16 c. la orele 9 a. m. va ținea consiliul comitatens permanent o ședință la care se va consulta asupra obiectelor ce au a se debate în adunarea generală comitatensă extraordinară din 21 a lunei curente.

Curs de croit pentru cismari. La școala de pielărie și de cismărie subvenționată de stat din Sibiu se va ținea pentru cismarii și păpuarii, cari nu locuiesc în Sibiu, un curs de vară. Acest curs se începe la 19 August n. și se sfârșește la 1 Septembrie. Instrucțiunea se predă în limba germană și în limba maghiară zilnic dela 8—12 ore a. m. și dela 2—6 ore p. m. Instrucțiunea e gratuită. Se propun următoarele obiecte: geometrie pentru desemn modelar, desenul modelar, croitul, studiarea piciorului, luarea măsurii și studiarea materialului. Hărțile de desen și învăltoarele trebuincioase pentru desemn modelar le dă școala de meserie gratuit, cartirul și patul se dă asemenea gratuit. După terminarea cursului li-se dă celorce au participat la el un atestat de frecuentare. Toate acele calfe și acei maeștrii cari doresc se ia parte la acest curs să se înștiințeze la prezidentul comitatului de inspecțiune, directorul școlii de meserii Martin Schuster până la 18 August n. a. c.

Stefan Șendrea, profesor de universitate în București și fost ministru de justiție în cabinetul Aurelian, a sărit Luni în 12 c. la Nagy-maros din trenul expres București — Viena, primind leziuni mortale. Înainte cu câteva zile aflându-se la bunul său în Ploiești a slobozit un glonte de revolver asupra sa, care la atins la cap. După ce s'a vindecat a voit de mai multe ori să se spânzure. Medicii au constatat că suferă de un morb acut de nervi și au voit să-l aducă în sanatoriul din Viena. Pe drum însă la Nagy-maros a sărit din tren. Cu un tren special a fost adus la Budapesta, dar nu e speranță să scape cu viață.

Societatea „Carmen” din București va sosi în Cernăuți — după știrile sosite de acolo — în 16 Septembrie și va petrece două zile. Concertul se va da la 17 Septembrie în teatrul orașenesc din Cernăuți. La 18 Sept. va pleca societatea în pelegrinagiu la mormântul lui Stefan-cel-Mare la Putna, iar la 19 Septembrie va concerta în Suceava. Programul deja stabilit e foarte bogat și variat. Bucovinenii se pregătesc de ale face fraților din România o primire dintre cele mai frumoase.

Foc îngrozitor. Comuna Gnezda din comitatul Zips a fost bătuită de un foc îngrozitor. 86 case, dimpreună cu supraedificatele lor au fost distruse. 120 familii au rămas sub cerul liber, siliți a lua bățul de cerșitor. Paguba se urcă la un milion coroane.

La fondul de 20 bani al Reuniunii sodailor români din Sibiu pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit Dr. Alexandru Morarin, avocat în Elisabetopol, 60 bani; Victor Păcală, prof., 20 bani; Aurel Păcală, locotenent. 2 cor., George Taflan, notar 40 bani și Vic. Tordășianu, asesor consistorial 10 bani.

Holera în Rusia. În Petersburg au obvenit mai multe casuri de îmbolnăvire de holera. Consiliul orașenesc a luat măsuri pentru împedecarea lăptirii acestei boale epidemice. De asemenea și în alte părți ale Rusiei s'a întins holera. În guvernământul Samara s'au ivit 70 casuri, dintre cari 16 mortale. La Simbiok s'au constatat 12 casuri, tot atâtea s'a constatat la Astrachan. Populațiunea e plină de groază în fața acestei primejdii. Societatea „Crucea Roșie” a oferit 100.000 ruble pentru a se împărți între săraci, cari să-și poată cumpăra cele necesare pentru a împedeca lăptirea boalei.

O glumă cu sfârșit tragic. În casarma Forgaș din Budapesta a îndreptat cismarul companiei III, cu numele Bicsár Imre pușca sa, despre care credea că e umplută cu patroane oarbe, asupra camaradului său Bognar Bálint. Pușca s'a slobozit și Bognar a fost lovit în cap murind la moment.

Mulțămită. Subsemnatul mă simt plăcut îndatorat a aduce cea mai calduroasă mulțămită vrednicilor credincioși Ioan Bărescu, Ioan Chitia și Simion Creițar din comuna Lupșa, cari au donat sf. noastre biserici un rând de odăjdii în preț de 120 cor., apoi lui Trandafir Mijea și soția Elena din această parohie, cari au donat o cruce de argint aurită pentru sfântul prestol în preț de 60 coroane și o candelă cu 3 brațe cu 18 cor. Această jertfă adusă spre cinstirea casei lui Dzeu fie primită înaintea Lui și cu darurile și cu milostivirea Sa să-i acopere pe dânsii. Comana-superioară în 28 Iulie 1907. George Bărescu, paroh.

Mulțămită. Dl Toma Simtion, cul-tipograf și soția sa au donat pentru biserica noastră din Sibiu, Suburbul Inferior, evanghelia cea nouă cu litere latine, frumoasă legată în valoare de 125 cor. Subscrisul împlinesc o plăcută datorință, când exprim generoșilor donatori în numele comitatului parohial și al întregului popor cea mai sinceră mulțămită. Sfințește Doamne pe ceice iubesc podoaba casei Tale! Sibiu, în 30 Iulie 1907. Ioan B. Boiu admin. par.

Cel mai plăcut mijloc de înfrumusețare, care cu tot dreptul poartă numirea de „nefintrecut”, e fără îndoială renumita cremă Margit a lui Földes, care toată lumea de dame a cucerit-o, ba chiar și domniile o întrebunțează cu plăcere, deoarece e pe deplin nestrucăcioasă, în câteva zile delătură orice necurățenie de piele, ca pistrucele, sgrăbunțele, petele de ficat etc., iar obrazul îl înprospătează și întinereste. Nu s'a dovedit de bună numai la înfrumusețarea tenului, ci servește totodată și pentru înălbirea ceafei, a umerilor și a mânilor. Damele noastre vorbesc încântate despre efectul miraculos al acestui mijloc. O doză mare costă 2 cor., iar una mică 1 cor. Se poate afla în toate farmaciile; păziți-vă numai de imitațiuni. Cumpărați-o prin postă dela singurul fabricant Clemens v. Földes, farmacist în Arad.

Dela „Asociațiune”.

Convocare.

Comitetul despărțământului Cluj al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, convoacă prin aceasta adunarea cercuală pe 18 August st. n. 1907 la 3 ore d. a. în comuna Gezmir, în școala română gr. cat., la care invită pe membrii și pe toți amicii „Asociațiunii”.

Program:

1. Discursul prezidial de deschidere.
2. Cetirea raportului comitatului.
3. Numirea comisiunilor:
 - a) pentru verificarea procesului verbal,
 - b) pentru cenzurarea raportului comitatului.
4. Eventuale disertatiuni populare anunțate la prezidiu cu 3 zile înainte de adunare.
5. Raportul comisiunilor.
6. Alegerea delegaților pentru adunarea generală a Asociațiunii.
7. Alegerea directorului și a comitatului pe un nou period de 3 ani.
8. Impărțirea premiilor la expozanți.

9. Propuneri eventuale.
10. Inchiderea adunării prin prezident.
Din ședința comitetului despărțământului Cluj al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 11 August n. 1907.

Dr. Amos Frâncu m. p. director.

Nic. Căciulă m. p. secret.

Cărți și reviste.

Biserica ortodoxă română. Anul al XXXI lea, Nr. 4 cuprinde: Acte oficiale. C. Erbiceanu: Despre vechimea Creștinismului la Români. M. P.: Viața religioasă a Românilor și amestecul statului în afacerile culturale. G.: Cronica bisericească. C.: Viața nomadă a vechilor Ebrei. Pr. Constantin Morariu: Cuvânt înainte, la lucrarea intitulată: „Virtutea creștină, tom. II, Virtuțile cardinale”. Boroian: Ciprian. Evanghelia sau viața și învățătura Domnului nostru Iisus Christos, după cei patru Evangeliști, pusă în șir chronologic și parafrazată de Melchisedec, episcopul de Roman. Econ. Stavrofor Ioan Andreescu: Raportul P. C. Revizor Eclesiasitic al Eparhiei Hușilor. Donațiuni. Înștiințare. — București, Tipografia cărților bisericești.

Ingrijirea copiilor, disertație ținută cu ocaziunea adunării „Reuniunii femeilor române sălăgiene” la 4 August st. n. 1907 în Băsești de Dr. Ambroziu Bojthor. În această broșură pe 15 pagini se dau sfaturi prețioase mamelor, cum să-și îngrijască copiii mici, până ajung la o etate, în care sunt mai rezistenți. Autorul atrage luarea aminte cu deosebire asupra următoarelor patru puncte și anume: 1. cum să fie nutriți copiii, 2. asupra curățeniei, 3. îmbrăcămintei lor și 4. cum să fie feriți de boalele lipicioase.

„Victoria”, institut tipografic și de editură în Șimleu-Silvaniei.

Economia câmpului de George Pop de Băsești, disertațiune premiata cu 6 galbini. Proprietatea despărțământului XI al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Această broșură, care cuprinde îndigitați folositoare pentru purtarea rațională a economiei câmpului, apare acum în a doua edițiune, întregită și cu un tractat instructiv despre grădinărit, pomărit și despre nutrirea și creșterea vitelor tinere.

Prețul unui exemplar 20 fileri. Cluj, 1907. Tipografia „Carmen”, Petru P. Barițiu.

Din public.†)

Mulțămită publică.

La petrecerea aranjată de inteligența română, respective de corul bisericesc din Ocna-superioară, în 8/21 Iulie a. crt. au atins întratele suma de 191 cor., din care sumă subtrăgând speșele de 91 cor. 40 fileri rezultă un venit de 99 cor. 60 fileri.

Oferte marimonioase și suprasolviri au intrat dela următorii domni: Dr. A. Cosma, avocat în Timișoara, N. Bolocan, funcționar în București, câte 10 coroane, I. Henteș, asesor la scaunul orf. în Sibiu 5 cor., C. Hulpuş 3 cor., N. Albu, senator, N. Neamtu, I. Henteș, paroh, I. Manuil, notar, Dr. I. Iancu, medic, Traian Suciu, profesor, Liviu Dan, rig. în drept, Moise Opreș, comerciant și Dr. G. Măcelar, avocat, fiecare câte 2 cor., domnii Caldărea și Bena 3 cor., I. Negruț, stud. fil., Marcu Jantea, paroh, N. Bădilă, I. Tatu, R. Platoș, paroh, V. Paraiian, I. Macaveiu, eand. de adv., A. Popovici, T. Duma și G. Taflan, fiecare câte 1 cor.

Primească marimonioșii donatori și pe calea aceasta sincerele noastre mulțămite. Recunoștință datorim însă și publicului celuilalt, care prin prezența și sprijinul său ne-a tins mână de ajutor întru reușita producțiunii.

Nu putem termina fără să relevăm și aici, că prin noul său debut corul bisericesc și-a dovedit în mod demn dreptul de existență, delectându-ne de astădată, spre laudă harnicului său dirigent și a zeloșilor săi membri activi deja a douăoară în timpul relativ scurt de când s'a înființat.

Venitul s'a folosit spre augmentarea fondului corului bisericesc.

Comitetul aranjator.

Poșta redacției.

Măgarei. Referitor la alegerea din Măgarei nu mai putem publica nimic. Forurile competente vor judeca afacerea și vor aduce hotărâri mulțămitoare pentru ambele părți.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Seliștat, protopresbiteratul Agnitei, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele:

1. Salar anual 600 cor., și anume:
 - a) din ajutor dela stat 270 cor.,
 - b) din repartiție dela popor 240 cor.,
 - c) folosirea grădinei școlare, calculată în 40 cor.,
 - d) folosirea unui fânac numit „pe țarină“, calculat în 10 cor.,
 - e) doi stângini de lemne din pădurea comunală à 20 cor. = 40 cor.
2. Cuartir liber, de care până la edificarea școlii proiectate, se va îngriji comitetul parohial.

Alesul învățător, va avea să țină, în Dumineci și sărbători, strana la utrenie să conducă cu elevii cântările la sfânta Liturgie, și să țină câte 2 ore catechizație cu adulții, în rând cu preotul.

Concurenții își vor așterne rugărilor, instruite conform normelor în vigoare, anume: Atestat de botz, Atestat școlar, Absolutoriu pedagogic, Diploma de învățător și eventuale Atestate de serviciu, în termenul susindicat subsemnatului oficiu și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 28 Iulie 1907.

I. Muntean
protopresbiter.

„RACOȚANA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni, Șeica-mare (Nagy-Selyk), Nagy-Küküllő m., Filiale: Mediaș și Elisabetopol.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane; pentru depuneri stabile dela 500 coroane în sus cu abdicere de 30 zile 5 $\frac{1}{2}$ %. Darea de venit după capitale depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 coroane — se pot ridica și — după starea casei — se plătesc fără abdicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe cale poștală și se expediază franco.

Tot asemenea acordează credite cambiale, personale, ipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

Direcțiunea

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători din parohiile mai jos însemnate, se descrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Borgo-Prund, salar 1000 cor. solvit lunar anticipativ din fondul școlar, cuartir în edificiul școlar.

Cel ales este îndatorat să țină prelegeri și în școala economică de repetiție, să înființeze cor cu adulții și cu acela să cânte în biserică în Dumineci și sărbători.

- Să se declare în privința cuincuenalelor.
2. Blașfalăul-de-sus, salar 600 cor. din repartiție, cuartir, grădină și lemne.
3. Blașfalăul-de-jos, salar 600 cor. din repartiție, cuartir, grădină și lemne.
4. Chintelnic, salar 600 cor. din repartiție, cuartir, grădină și lemne.
5. Ida-Mare, 600 cor. și anume:
 - a) dela 100 familii à 2 cor. — 200 coroane.
 - b) dela 100 familii câte 3 dclitr. cucuruz à 2 cor. 40 fil. — 240 cor.
 - c) din grânariul bisericii 200 dclitr. cucuruz à 1 cor. 60 fil., suma 600 cor.

Petițiunile se vor înainta subscrisului oficiu în termenul indicat, îndatorați fiind concurenții a se prezenta înainte de alegere în biserică spre a fi cunoscuți alegătorilor, iar în Dumineci și sărbători a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei la Sf. liturgie.

Cuincuenalele se vor computa în tot locul, numai după serviciu de 5 ani în comuna unde vor fi aleși.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului „Bistrița“ în conțelegere cu comitetele parohiale.

Blașfalăul-de-sus, în 18 Iulie 1907,

Vasile Bălan
adm. ppresb.

Aviz de târg timișan.

Târgul de țară din anul curent din Timișoara dela Sf. Iacob se va ține din 15 August a. c. până inclusive 19 August. a. c.

Mânarea a ori-ce fel de vite în târg este permisă începând de Joi în 15 August 5 ore dimineața.

Temesvár în 15 Iulie 1907.

Dela căpitanul suprem orășenesc:
Francisc Beé
căpitan suprem.

AVIZ!

Avem onoarea a aduce la cunoștință publică că Librăria Arhidiecezană primește de aci înainte și comande pentru cărți, reviste și jurnale de modă, etc nemțești, pe lângă prețurile originale.

Dorința noastră este de a fi prevenitori față de On. public român, pe care îl rugăm să binevoiască a ne da tot spriginul în direcția aceasta.

Cu toată stima:

Librăria arhidiecezană
Sibiu.

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Orăștiei și Geoagiului se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Balomir, salar 600 cor. un stângin de lemne în natură și 20 cor. relut de cuartir.
2. Glod, salar 600 cor., cuartir în edificiul școlii și lemne de foc în natură.
3. Bulbuc Curpeni, post ambulant, sistemizat cu 600 cor. din repartiție, cuartir și lemne de foc în natură.
4. Mada, salar 600 cor., care se solvește cu 300 cor. din repartiție, și 300 cor. din ajutor de stat ce i-se va da, cuartir în edificiul școlar și lemne de foc în natură.

Reflecții își vor așterne cererile concursuale inezstrate cu documentele necesare subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar pentru a se face cunoscuți popoului, au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare, în comună, spre a-și arăta dexteritățile în cântat și tipic.

Orăștie, 24 Iulie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Orăștiei, și Geoagiului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Mediaș se descrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Biertan, salar de 620 cor. în rate lunare anticipative. 6 stg. de lemne pentru foc computați în 80 cor., cuartir în edificiul școlii.
2. Păucea, salar 600 cor. din repartiție, cuartir și lemne de foc.
3. Șaroș, salar 600 coroane și anume: 518 cor. din repartiție, iar 82 cor. din alodiu, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au să-și așternă rugărilor, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dextera în cântări, îndatorați fiind cei instituiți a instrua copiii în cântările bisericesti și a cânta la sf. liturgie, a contribui la fondul protopresbiteral pentru casa tractului cu suma de 10 cor. anual, în decurs de 10 ani.

Cuincuenalele se vor computa numai după serviciu de 5 ani dela alegere.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Mediaș, 22 Iulie 1907.

Romul Mircea
protopresbiter.

Pălării

păroase pentru preoți români à cor. 8 — și extrafine à cor. 9-60, model nou, după dorință, ușoare, în cea mai fină și mai frumoasă calitate, recomandă cu prețurile cunoscute de eftine

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada Cisnădiei 33
„La pălăria roșie“.

La comande din afară, împachetarea, cutia și speșele poștale sunt gratuite. Măsura se ia într'o pălărie potrivită cu centimentru din panglică neelastică. [210] 7—23

Dela Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszeben) se pot procura

Cuvântări liturgice

de arhimandritul Nicodem Munteanu

cu prețul de 1 cor. 50 fil., plus 10 fil porto.

Pentru

Dame

indispensabil!

Cel mai bun mijloc de înfrumșetare

Crema-MARGIT a lui **Földes**

delătură deja după vre-o câteva zile pistruele, petele de pe față, sgrăbunțele și alte necurății de piele. Netezește încrețiturile feței, fața o înalbește, improspătează și întinereste.

Prețul unei doze mici 1 cor., iar al unei doze mari 2 cor.
ARTICLU SPECIAL DE TOILETĂ: Pudră-Margit 1-20 cor.
Sapun-Margit 70 bani. Pastă de dinți Margit 1 coroană.

Apă pentru față Margit 1 coroană. [200] 3—5

Se expediază prin ramburs sau la trimiterea anticipativă a ban lor de

fabricantul: **CLEMENS v. FÖLDES**

farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de

casse de fier și oțel

priv. ces. și reg. a dlui **G. Öszy**, îmi iau voce a aduce la cunoștința Prea Onoratului Public, că în fabrica mea se execută tot felul de **casse**, și după toate mărimile din cel mai bun material posibil. Cassele de fier și oțel panțerate se execută după cele mai nouă sisteme engleze și americane **sigure contra focului și spargerei** pentru care dau **deplină garanție**.

Atrag atențiunea Onoratului Public interesat a nu confunda fabricatele mele cu alte fabricate, făcute din material slab, și prin urmare fără valoare.

Rugând pe Prea Onoratul Public pentru binevoitorul sprijin

semnez cu distinsă stimă:

E. Purece,

fabricant de casse.

Sibiu—Nagyszeben, Rosenanger Nr. 9.

